

JetLife

 atlasjet Alabilirsiniz | Your complimentary copy

Sayı - Issue 108, Kasım - November 2013

Doğubayazıt'ın masal evi
**İshakpaşa
Sarayı**

Doğubayazıt's fairytale house
İshakpaşa Palace

JETLIFE ŞİMDİ İPAD'DE!
JETLIFE NOW AVAILABLE FOR İPAD!

DOĞUBAYAZIT'S FAIRYTALE HOUSE: İSHAKPAŞA PALACE

THE VERY NAME OF DOĞUBAYAZIT, ITS LOCATION AND HISTORICAL REPUTATION ARE ENOUGH TO TAKE YOU ON A DREAM-LIKE JOURNEY. THE MOMENT YOU SET EYES ON İSHAKPAŞA PALACE YOU FEEL AS IF YOU'VE STEPPED INTO A MOST BEAUTIFUL LAND OF LEGENDS. READ THE STORY OF THIS MAGNIFICENT PALACE HERE AND THEN GO AND VISIT THE PALACE AND LET IT TELL YOU THE STORY FOR ITSELF...

DOĞUBAYAZIT'IN MASAL EVİ:

İshakpaşa Sarayı

DOĞUBAYAZIT'IN ADI BİLE, KONUMU VE TARİHİ İTİBARIYLA SİZİ DÜŞSEL BİR YOLCULUĞA ÇIKARABİLİR. İSHAKPAŞA SARAYI'NI GÖRDÜĞÜNÜZDE DE EN GÜZEL MASALLAR DİYARINA ADIM ATARSINIZ. BU MUHTEŞEM SARAYIN HİKÂYESİNİ ÖNCE BİZDEN, SONRA GİDİP SARAYIN KENDİSİNDEN DİNLEYİN

YAZI - WORDS: SEDA MEŞELİ ALLARD / FOTOĞRAFLAR - PHOTOS: XAVIER ALLARD

Gözlerinizi kapatıp Anadolu topraklarının en doğu ucunu getirin hayalinize. Ufuk tarafına baktığımızda 5.137 metre yükseklikteki haşmedli Ağrı Dağı ile buluşsun bakışlarımız. Gözleriniz kamaşmış halde başınızı öbür yana çevirin

şimdi. Karşınızda, bir kartal yuvasının yüzlerce kez büyütülmüşü gibi duran, taşa oyulmuş İshakpaşa Sarayı'nı görüp Doğubayazıt'ın benzersiz mistik havasını hissedeceksiniz içinizde... Zannedersiniz ki birazdan dağlar taşlar dile gelip efsunlu masallar fısıldayacak kulağınıza.

Close your eyes and let your imagination take you to the most Easterly point of Anatolia. When you look at the horizon your eyes will meet the majestic Mount Ağrı (Mt. Ararat) standing at 5137m tall. Now turn your dazzled eyes in the other direction and you will see in front of you İshakpaşa Palace, hewn

from the stone and resembling an eagle's nest that has been magnified hundreds of times. Looking at it you will feel the incomparable mysterious atmosphere of Doğubayazıt stirring within you... You will even suppose that at any moment the mountains and rocks will begin to speak and whisper spellbinding tales into your ear.

CAMLI RESTORASYON

Kasım 2010'da başlayan İshakpaşa Sarayı restorasyonu, Mayıs 2013'te bitti. Yapının üstüne yerleştirilen cam kaplama ile sarayın nem ve sıcaklığın olumsuz etkilerinden korunması hedeflenmiş.

GLAZING RESTORATION

The restoration of İshakpaşa Palace began in November 2010 and was completed in May 2013. It is hoped the glass coating applied to the building will help protect the palace from the detrimental forces of damp and heat.

Tam da bu nedenlerle, kutsal kitaplara konu olmuş söylencelerin peşine düşüp kıtalar ötesinden Doğubayazıt'a gelenlerin sayısı hiç de az değil... Nuh'un Gemisi'nin Ağrı Dağı'nda saklı olduğuna, dağın bir bölgesinin gemi iskeleti şeklini aldığına inanan yüzlerce, her yıl bu topraklara doğru yol alıyor. Burada bir geminin varlığına işaret eden inandırıcı herhangi bir şeye ulaşılmamış olsa da, arkalarına sponsor desteği alan çok sayıda araştırmacı ve meraklı tırmanış, kazı ve film ekipmanlarıyla Nuh'un ve gemisinin izini sürmeye devam ediyor. İshakpaşa Sarayı ise bütün bu söylencelerin yanı başında, onların bir parçası gibi yükseliyor.

BİR VARMIS BİR YOKMUŞ...

Sadece Doğubayazıt'ın değil tüm doğunun en nefes kesici yapısı İshakpaşa Sarayı'nı gezmek için ne bir rehber ihtiyacınız var ne de bir yol gösterene. Sarayın yapımına 1685 yılında Çolak Abdi Paşa tarafından başlansa da tamamlanması oğlu İshak Paşa zamanına denk düşmüş. Dedik ya "Masallar kol geziyor Doğubayazıt'ta" diye; nedeni bu mudur

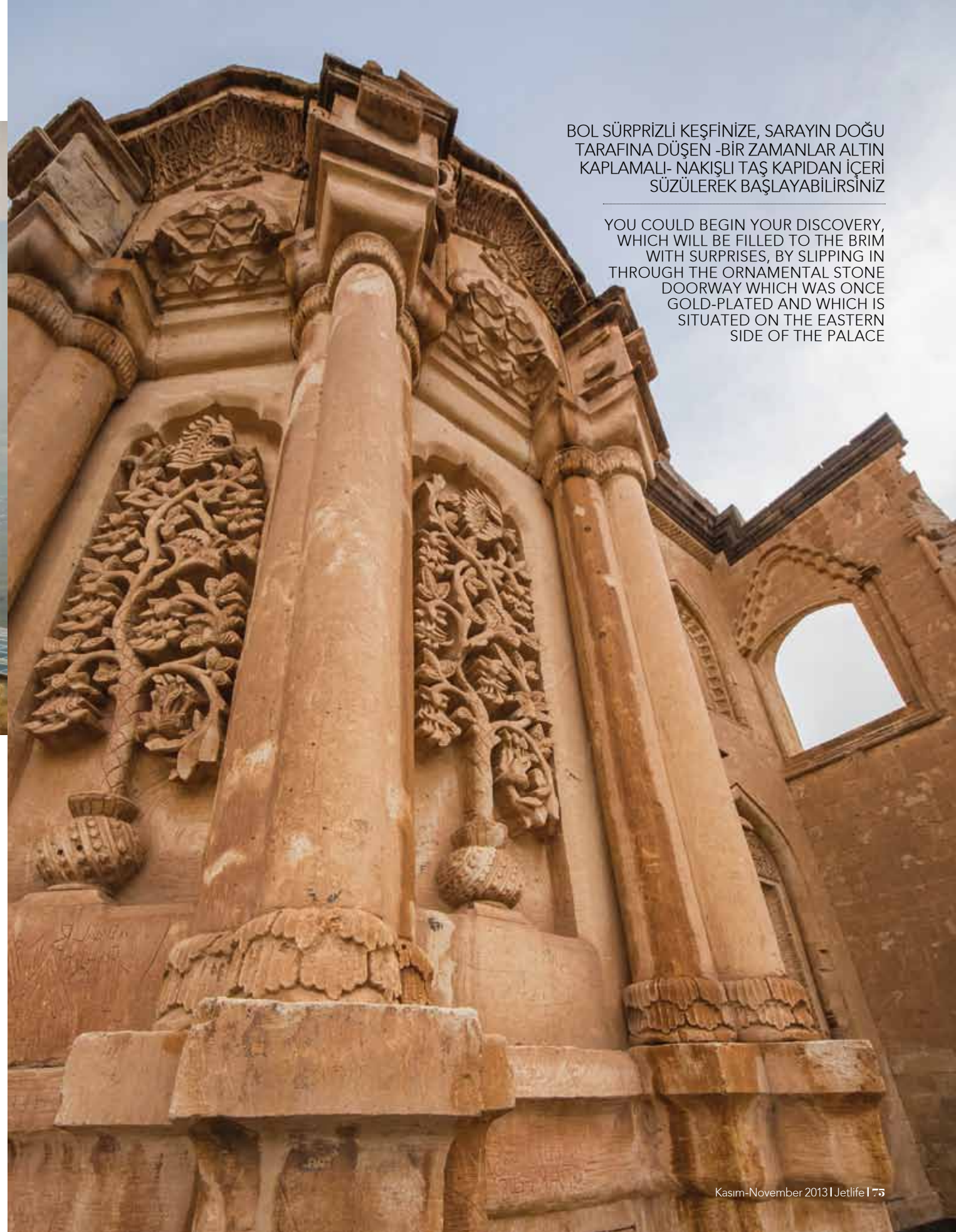
It is for exactly these reasons that great numbers have journeyed to Doğubayazıt from far-off continents, some of them following and seeking the legends laid down in the holy books... Every year hundreds of people set off for these lands believing that Noah's Ark is hidden somewhere on Mount Ağrı or that one section of the mountain resembles the outline of a ship's hull. Even though there is no definitive proof showing the presence of a large boat here, a great number of researchers and interested parties with sponsors backing them come to follow the quest for Noah's Ark, armed with climbing, excavation and filming equipment. As for İshakpaşa Palace, it stands on alongside all of these legends, as if it is part of them.

ONCE UPON A TIME...

The İshakpaşa Palace is not just the most breath-taking building in Doğubayazıt, but in the whole of the East of Turkey and you don't need a guide to show you round, nor anyone to lead the way. The building of the palace was begun in 1685 by Çolak Abdi Paşa and was finished in the time of his son, İshak Paşa. We mentioned earlier that Doğubayazıt would not be out of place in a fairy tale and perhaps this is why it took 99 years to build this

BOL SÜRPRİZLİ KEŞFİNİZE, SARAYIN DOĞU TARAFINA DÜŞEN -BİR ZAMANLAR ALTIN KAPLAMALI- NAKIŞLI TAŞ KAPIDAN İÇERİ SÜZÜLEREK BAŞLAYABİLİRSİNİZ

YOU COULD BEGIN YOUR DISCOVERY, WHICH WILL BE FILLED TO THE BRIM WITH SURPRISES, BY SLIPPING IN THROUGH THE ORNAMENTAL STONE DOORWAY WHICH WAS ONCE GOLD-PLATED AND WHICH IS SITUATED ON THE EASTERN SIDE OF THE PALACE

1)

- 1) İSHAKPAŞA'NIN 'ENDERUN' DA DENİLEN İÇ AVLUSU / İSHAKPAŞA'S INNER COURTYARD, KNOWN ALSO AS 'ENDERUN'
 2) SARAYIN CAMİSİNİN KUBBESİ / PALACE'S MOSQUE'S DOME
 3) İSHAKPAŞA SARAYI'NIN İÇİNDE BULUNAN 17. YÜZYIL OSMANLI TAŞ İŞÇİLİĞİNİN EN GÜZEL ÖRNEKLERİNDEN BİRİ / ONE OF THE BEST EXAMPLES OF 17TH CENTURY OTTOMAN STONE DRESSING OF İSHAKPAŞA PALACE

3)

2)

bilinmez ama yapımı 99 yıl sürmüş bu sarayın. Sonuçta bir rivayete göre dönemin Osmanlı padişahını dahi İshak Paşa'yı azlettirecek kadar kıskandıran görkemli ve eşi bulunmaz bir eser. Bir başka rivayet de, o zamanki adıyla 'Bayazıt' sınırlarının, bolluk ve zenginliğinin tamamını parmak ısırtan bu saraya aktığı. 7.600 metrekarelik alana kurulmuş 366 odalık Osmanlı, Selçuklu, Fars, Gürcü ve Ermeni mimarisinin izlerini bir arada taşıyan bu saray, hâlâ ziyaretçilerinin hayranlık dolu bakışlarına şahit oluyorsa sebebi budur muhtemelen...

Peki, nereden başlamalı bu eşsiz yapıyı tanımaya? Sarayın doğu tarafına düşen -bir zamanlar altın kaplamalı- nakışlı taş kapıdan içeri süzülerek başlayabilirsiniz bol sürprizli keşfinize. İçeri girdiğinizde öncelikle 'biderun' denen birinci avlu karşılayacak sizi. Avlunun etrafında sıralanan bölümler; zamanında bir musluğundan su, diğerinden süt akan saray çeşmesi, nöbetçi odası, bekleme odası ve son olarak da zindan, bir sonraki avluya göre daha fazla tahrip görmüş. Kapalı alan

TAMAMI TAŞTAN...

Ishakpaşa Sarayı, 17. yüzyıl Osmanlı taş işçiliği ve hat sanatı örneklerine ev sahipliği yapıyor. 'Sülüs'le yazılmış ayetler de sarayın duvarlarını süslüyor.

ALL MADE OF STONE...

The Ishakpaşa Palace is home to examples of the art of 17th Century Ottoman stone dressing and calligraphy. Verses of the Koran decorate the walls, written in the calligraphic 'sülüs' style of inscription.

palace. The end result was so splendid and unique that it is rumoured the reigning Ottoman Sultan removed İshak Paşa from his post out of jealousy. Another rumour tells of all the great wealth and riches of the border city then known as 'Bayazıt' pouring into this astonishingly beautiful palace. In this palace which covers an area of 7,600 square metres and contains 366 rooms you can find, all in one place, traces of architecture from the Ottoman and Seljuk periods, as well as the architecture of Persia, Georgia and Armenia and this is most likely the reason why visitors continue to gaze in wonder at its beauty... So, where does one begin to get to know this incomparable building? You could begin your discovery, which will be filled to the brim with surprises, by slipping in through the ornamental stone doorway which was once gold-plated and which is situated on the eastern side of the palace. Once inside you will be greeted by the first courtyard, known as the 'biderun'. The courtyard is surrounded by rooms. There are the two taps on the palace fountain which, in their heyday, ran water and milk respectively. Surrounding the courtyard are the watchman's room, a waiting room and a prison. This courtyard is in a worse state of repair than the

korkusu olanlara pek de çekici gelmeyecek altı odalı zindanda birkaç dakika dahi durmak, bir zamanlar burada hapsedilmişler için içinizin acısına yetiyor da artıyor. Sarayın asıl etkileyici yapıları ise ikinci avluda gizli. İshakpaşa, güzelliklerini yavaş yavaş sunuyor ziyaretçilerine.

Keşfe devam etmek için yanları işlemeli 10 metrelik yüksek bir kapıdan geçilerek iç avluya, 'enderun'a geçebilirsiniz. İşte o zaman kapalı kapılar ardındaki cami, harem, aşevi, eşiği basılmaktan iyice erimiş kütüphane, türbe, divan salonu, saray hizmetlilerinin ve misafirlerin odaları, saklı kalmış yüzlerini bir bir göstermeye başlıyor. Akla ilk gelen sorulardan biri, "Sarp kayanın üstüne Doğubayazıt gibi soğuk iklimli bir yerde kurulmuş bu devasa taş yapı nasıl ısıtılmış?" oluyor. İşte bu konuda da benzerlerine fark atıyor İshakpaşa. Odalardaki taş ocaklarda bulunan boşluklardan anlaşılacağı üzere, burası merkezi bir sistemle ısıtılmış. Kimilerine göre ise İshakpaşa, dünyanın ilk merkezi ısıtma sisteminin denendiği yapı. Tahmin edersiniz ki, bugün normal karşılayabileceğimiz bu durum, uygulandığı dönem için büyük bir mimari başarı ve lüks... Sarayın afetlerden ve fetihlerden en az zarar görmüş kısmı, caminin iç kısmının işlemleri, insanı üç asır

ULAŞIM

Doğubayazıt merkezden İshakpaşa Sarayı'na gitmek için minibüs ya da taksi seçenekleri bulunuyor.

GETTING THERE

You may visit İshakpaşa Palace from Doğubayazıt by minibüs or taxi.

next. Those who suffer from claustrophobia will not enjoy visiting the six-celled prison as, even if you stay only for a few minutes, you can't help feeling great pity and a sense of unease for those people imprisoned here so long ago. The most impressive buildings of the palace are secreted in the second courtyard. Now İshakpaşa begins, bit by bit, to reveal her treasures to the visitor.

To continue your journey of discovery you pass through a ten metre-high doorway into an inner courtyard known as the 'enderun'. It's only then that more hidden rooms begin to show their faces. Behind closed doors in this courtyard we find the mosque, harem, cookhouse, the library with its very worn threshold, the mausoleum, council chamber and the rooms of the palace servants and guests. One of the first questions that springs to mind is 'How did they heat this huge stone building, situated on a steep escarpment in the cold climate of Doğubayazıt?' This is another reason why İshakpaşa is so different from its counterparts. It is apparent from the empty spaces found in the hearths of the rooms that İshakpaşa was heated by a central heating system. Some have even say that İshakpaşa was the world's first building to implement a central heating system. Even though we take such things for granted now, you can imagine that in those days it would be considered an architectural feat and a great luxury...

1) SARAY YAKINLARINDA BULUNAN AHMEDI HANI TÜRBESİ / AHMEDI HANI'S TOMB BY THE SIDE OF PALACE
2) SARAY YAKINLARINDAKİ ÖSMANLI DÖNEMİNDEN KALAN BİR MEZARLIK / A CEMETERY FROM THE OTTAMAN PERIOD BY THE SIDE OF PALACE
3) AHMEDI HANI CAMİİ / AHMEDI HANI MOSQUE

öncesine dair hülyalara sürüklüyor. Selçuklu mimari geleneklerinin klasik bir örneği olan kümbet şeklinde inşa edilmiş sekizgen türbede Çolak Abdi Paşa, İshak Paşa ve yakınları yatıyor. Taş ocaklı odalardan birinin penceresinden aşağı doğru bakmak yüreğinizi ağzınıza getirmeye yetiyor. Zira İshakpaşa'nın kuzey, batı ve güney cepheleri, vadiye dik ve meyilli olduğundan sanki uçurumun kenarındaymışınız izlenimi veriyor. Ayaklarınızın altında, güneş yer değiştirdikçe kırmızının çeşitli tonlarına bürünen Doğubayazıt... M.Ö. 800'lü yıllarda Urartular zamanında kurulduğu tahmin edilen Eski Bayazıt'tan kalan bir cami, mezar ve kale burcu

The part of the palace that saw the least destruction from natural disasters and conquests is the interior of the mosque, the decoration of which draws you into dreams of three centuries ago. In an octagonal mausoleum, a classic example of the Seljuk architectural domed style lie Çolak Abdi Paşa, İshak Paşa and their relatives. Looking down from a window of one of the rooms with stone hearths in is enough to bring your heart into your mouth. The northern, western and southern flanks of the İshakpaşa Palace are built right above the valley, at an angle that gives the impression of your being on top of a cliff. Below your feet is Doğubayazıt, swathed in varying reddish shades that change in colour with the sun as it moves... Amidst the steppe land stretching as far as the eye can see one can also make out the remains of a mosque, cemetery and castle bastion from Old Bayazıt which was believed to have been founded by the Urartus around the year 800 BCE. It's

kalıntıları, göz alabildiğine uzanan bozkırın içinden göz kırıyor. Sıkılmadan dakikalarca izleyebileceğiniz hayranlık uyandırıcı bu manzarayı, saray halkının bir yaşam boyu izleme ayrıcalığına sahip oluşuna imrenmemek elde değil.

YAKIN ÇEVRE

Ne zaman ki sarayın üzerinizde yarattığı etkiden kurtulursunuz, o zaman hiç ara vermeden yakın çevreyi de dolaşmaya koyulun. Saraya yakınlığına göre Urartu Kalesi, Eski Bayazıt Camii, Ahmedi Hanı Türbesi ve Camii, sizi tarihin sisli yollarına sürüklemek için bekleyen diğer eserler olacak. Sırayla özetlersek, Urartu Kalesi, ismini içerideki kabartmalı Urartu mezarından alıyor olsa da, yapım tarihi bilinmiyor. I. Selim'in inşa ettirdiği ve günümüze çok az zararlarla ulaşmış olan Bayazıt Camii ve 1600'lü yıllarda yaşayan, meşhur 'Mem u Zin' hikâyesinin yazarı Ahmedi Hanı'nın türbesi ise kaleye yürüme mesafesinde. Zamanın Bayazıt'ı, şimdinin Doğubayazıt'ına yalnızca İshakpaşa Sarayı'nı görmek için bile gitmeye değer. Göğe değermişçesine haşmetle yükselen bu tarihi mirası görün, ona dokunun, onu hissedin. Bu muhteşem sarayı size başkalarının anlatmasına izin vermeyin; kapısını çalın ve sadece onun anlatacaklarını dinleyin!

YÜKSEKLERDE...

Doğubayazıt'a 60 kilometre uzaklıkta ve 2.241 metre yükseklikteki Balık Gölü ve çevresi, önemli bir kuş ve kelebek gözlem alanı. Ancak göl, asil ününü sularında yaşayan kırmızı benekli alabalığa borçlu.

ONE OF THE HIGHEST...

Situated 60 kilometres from Doğubayazıt and 2.241 metres above sea-level, Lake Balık and its surroundings are the place to observe wildlife, birds and butterflies. The lake owes its fame to a red spotted trout found to inhabit its waters.

possible to stand looking at this awe-inspiring view for a long time without becoming tired of it and one can't help being envious of the inhabitants of this palace who had the privilege of looking at it for a lifetime.

THE SURROUNDING AREA

As soon as you have woken up from the spell cast upon you by the palace, you should immediately begin to explore the surrounding area. In order of proximity to the palace you will find the Urartu Castle, the Old Bayazıt Mosque as well as Ahmedi Hanı's mausoleum and mosque, these buildings all waiting to take you on a mist-filled historical journey. Let us take them one at a time briefly. No-one knows the exact date when the Urartu Castle, which takes its name from the embossed graves from the time of the Urartus located within it. The Bayazıt Mosque was built by Sultan Selim the First and has reached us today very much intact. The mausoleum of Ahmedi Hanı, author of the famous story of 'Mem u Zin' was built in the 1600s. These buildings are within walking distance of the castle. It is even worth visiting Doğubayazıt, formerly known as Bayazıt just to visit the İshakpaşa Palace alone. See, touch and feel this historic legacy that soars in majesty until it appears to be touching the sky. Don't wait for others to tell you about this majestic palace; go and knock upon its door and listen only to what it whispers to you itself!

1) URARTU KALESİ'NE ÇIKAN DİK VE ZAHMETLİ YOLLAR / ARDUOUS ROADS CLIMBING TO THE URARTU CASTLE
2) GÖRKEMLİ AĞRI DAĞI / MAGNIFICENT MOUNT AĞRI
3) DOĞUBAYAZIT'A YAKIN KÖYLERDE YOL KENARINDA KARŞINIZA ÇIKAN SEBZE SATICILARI / A VEGETABLE SELLER FROM A SURROUNDING VILLAGE TO DOĞUBAYAZIT ON THE ROADSIDES

REHBER / GUIDE

Hotel Ararat

Merkezi konumu, bölgeyle ilgili her türlü bilgiyi vermeye hazır personeli ve uygun fiyatlarıyla öne çıkan otelde gönül rahatlığıyla konaklayabilirsiniz.

Centrally situated, the staff are on hand to give you all the information you will need about the area. The hotel is well-priced and you can stay here with complete peace of mind.

Belediye Caddesi No: 16,
Doğubayazıt-Ağrı
www.hotelararatturkey.com

Murat Camping

Ağrı Dağı'na tırmanmaya başlamadan önce doğada kamp yapmayı diliyor ancak konfordan da ödün vermek istemiyorsanız İshakpaşa Sarayı'nın hemen yanındaki Murat Camping'e mutlaka uğramalısınız. Aynı zamanda bir restoranı da olan ve rehberlik hizmeti veren Murat Camping, tırmanışlarınız için ideal bir başlangıç noktası.

If you are looking to set up camp before setting off to climb Mount Ağrı and you don't want to cut corners on comfort then you should visit Murat Camping, located right next to İshakpaşa Palace. Murat Camping has a restaurant and offers a tour guide service, and is a fine starting place for your expeditions.

İshakpaşa Sarayı,
Doğubayazıt-Ağrı

Tamzara Turizm

Doğubayazıt'ı bir rehber eşliğinde keşfetmek istiyorsanız, mutlaka Tamzara Turizm'e uğrayın. Yürüyüşten tırmanışa kadar, size en uygun aktiviteyi sunacaklarından emin olabilirsiniz.

If you'd like to explore Doğubayazıt in the company of a tour guide then definitely drop by at Tamzara Tourism. You can be rest-assured that they will provide you with the most appropriate activity for you, from rambling to climbing.

İsmail Beşikçi Caddesi
No: 147/C, Doğubayazıt-Ağrı
www.mtararattour.com

Yöresel Yemek Evi

Yöre kadınlarının kurduğu bir dernek tarafından işletilen restoranda, yöresel mutfağın en lezzetli örneklerini uygun fiyatlara bulabilirsiniz. Kırmızı etiyle ünlü Doğubayazıt'ın döner kebabından tatmak için Yöresel Yemek Evi'nden daha iyi bir tercih olamaz.

This restaurant is run by an association formed by local women and offers up the most delicious examples of local dishes at very reasonable prices. You couldn't go to a better place than the 'Yöresel Yemek Evi' for a taste of Doğubayazıt's famous red-meat Doner Kebab.

İsmail Beşikçi Caddesi,
Doğubayazıt-Ağrı

Ehli Kebap

Minderleri ve yer sofralarıyla geleneksel bir atmosferde yöreye özgü yemekleri tatmak istiyorsanız Ehli Kebap sizin için doğru adres.

Ehli Kebap is the place to visit if you want to taste the local cuisine in a traditional atmosphere, eating from wooden tables on the floor, sitting on cushions.

İsmail Beşikçi Caddesi No: 73,
Doğubayazıt-Ağrı